

Klinika Chorób Kręgosłupa
i Ortopedii Dziecięcej

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

PROTETYKA I ORTOTYKA WPROWADZENIE

Klinika Chorób Kręgosłupa i Ortopedii Dziecięcej

Uniwersytet Medyczny w Poznaniu

Zaopatrzenie ortopedyczne

- Zaopatrzenie ortopedyczne jest to celowe działanie medyczne mające na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie dysfunkcji narządu ruchu poprzez dostarczenie odpowiednich przedmiotów ortopedycznych.
- Celem takiego działania może być:
  - zastąpienie podstawowych funkcji brakującej kończyny lub jej części,
  - odciążenie chorej części narządu ruchu,
  - ułatwienie chodzenia,
  - zmniejszenie bólu.

Zaopatrzenie ortopedyczne

W ramach zaopatrzenia ortopedycznego wyróżnia się:

- Protetykę
- Ortotykę
- Kalcetotykę
- Epitetykę
- Adiuwatykę

Protetyka

Dziedzina na pograniczu medycyny i techniki zajmująca się zastępowaniem protezami brakujących kończyn lub ich części; może się odnosić również do innych części ciała:

- protetyka ortopedyczna
- protetyka stomatologiczna
- protetyka słuchu
- protetyka naczyniowa
- optyka okularowa

Ortotyka

Dziedzina zajmująca się poprawianiem, odtwarzaniem, utrzymaniem lub nadawaniem sprawności upośledzonego narządu ruchu przy pomocy ortez.

Kalceotyka

Zaopatrzenie w obuwiu i wkładki ortopedyczne zniekształconych lub chorych stóp ale również wyrównanie przy pomocy obuwiu skrócenia kończyny dolnej.

Epitetyka

Usuwanie lub zmniejszanie defektów kosmetycznych ciała przy pomocy epitez - maskowanie bez odtwarzania czynności narządu.

Adiuwantyka

Zaopatrzenie w przedmioty pomocnicze pozwalające na funkcjonowanie w życiu codziennym osób z dysfunkcją narządu ruchu.

- kule, laski, balkoniki
- specjalne zaopatrzenie uzupełniające:
  - sprzęt manipulacyjny (wydłużający zasięg kończyn górnych)
  - pomoce chwytne
  - przyrządy pomocnicze umożliwiające spożywanie posiłków, ubieranie się
  - narzędzia specjalne pomocne dla potrzeb wykonywania pracy zawodowej, rekreacji itd.
  - chwytaki (bardziej precyzyjne od sprzętu manipulacyjnego)
  - sprzęty przyłózkowe
  - sprzęty łazienkowe

Wyroby ortotyczne- ortezy

Orteza - słowo pochodzenia greckiego - Orthos (prosto, prawidłowo),
thesis (położenie umieszczenie

Techniczna konstrukcja podporowa wykorzystująca zasady mechaniki
klasycznej, stosowana w celach leczniczych, profilaktycznych, u osób z
chorobami narządu ruchu.

Ortezy

Przy doborze ortezy dla pacjenta należy uwzględnić:

- funkcje,
- wielkość obszaru ciała, która ma być objęta zaopatrzeniem,
- anatomię fragmentu ciała dla którego przeznaczona jest orteza
- możliwość regulacji w celu uzyskania założonej funkcji
- sposób użytkowania danego wyrobu.

Ortezy

Funkcje pełnione przez ortozy:

- stabilizacja,
- unieruchomienie,
- korekcja,
- odciążenie,
- możliwość wykonywania ruchów wolnych,
- mobilność,
- ochrona,

SICAMMP - Stability, Immobility, Correction, Allevation, Movement, Mobility, Protection

Nazewnictwo ortez wg WHO

Ortezy kończyny górnej

FO – finger orthosis

HO – hand orthosis

WHO – wrist hand orthosis

WHFO – wrist hand finger orthosis

EO – elbow orthosis

EWHO – elbow wrist hand orthosis

SO – shoulder orthosis

SEO – shoulder elbow orthosis

SEWHO – shoulder elbow wrist hand orthosis

Ortezy kończyny górnej

Ortezy kończyn górnych powinny spełniać następujące wymagania:

- lekka konstrukcja
- dobre dopasowanie do kończyn i do struktur anatomicznych
- funkcjonalne ułożenie członów biomechanicznych
- umożliwienie wykonywania ruchu w ściśle określonej płaszczyźnie i zakresie ruchu jaki jest zalecany.

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy

W procesie leczenia urazów kończyny górnej takich jak stłuczenie lub skręcenie orteza zapewnia odpowiednie warunki do gojenia się tkanek, jest wygodniejsza i lżejsza niż opatrunek gipsowy.

Zwykle stosujemy ortozy w poważnych urazach jak chociażby złamanie obojczyka lub zwichnięcie stawu ramiennego.

W sytuacji przedłużonego leczenia, powikłania (zaburzenia zrostu kosntego, staw rzekomy) lub braku oczekiwanej poprawy zwartości stawu stosowanie ortez pozwoli na wykonywanie niektórych podstawowych czynności życia codziennego.

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy
- Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe w stawach

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy
- Zmiany przeciążenowo-zwyrodnieniowe w stawach
- Zespoły uciskowe

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy
- Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe w stawach
- Zespoły uciskowe
- Przeciążenia/tendinopatie

Ortezy kończyny górnej

Wskazania:

- Urazy
- Zmiany przeciążeniowo-zwyrodnieniowe w stawach
- Zespoły uciskowe
- Przeciążenia/tendinopatie
- Niedowłady
- Ręka reumatyczna

Ortezy kończyny górnej

Ortezy palców

W przypadku złamania lub urazu palca ręki w stawie DIP - wystarczy unieruchomienie w aparacie typu Stacka.

W przypadku urazów paliczków bliższego, środkowego lub stawu PIP można zastosować szynę, ortezę unieruchamiającą długa lub szynę Zimmera.

Ortezy kończyny górnej

Ortezy ręki i nadgarstka

- łożyski z tworzywa termoplastycznego
- szyna dłoniowa
- orteza stabilizująca elastyczne z regulacją bądź bez; krótkie i długie; z przegubem zawiasowym; z ujęciem kciuka lub bez

Ortezy kończyny górnej Łokieć tenisisty/golfisty

W przypadku zmian przeciążeniowych okolicy stawu łokciowego często stosujemy opaski elastyczne z pelotami uciskowymi - ma to zastosowanie w terapii łokcia tenisisty, łokcia golfisty bądź w sytuacji urazów przedramienia.

Ortezy kończyny górnej

W przypadku urazów stawu łokciowego, bądź po leczeniu operacyjnym - rekonstrukcyjnym stosuje się ortozy z pełną boczną stabilizacją i z zachowanym ruchem zgięcia i wyprost. Jest też opcja dołączenia wykonywania ruchów pro i supinacji

Ortezy kończyny górnej

Ortezy stawu ramiennego

Temblak- najprostsza forma unieruchomienia stawu ramiennego

Ortezy kończyny górnej

Orteza stawu ramiennego

Orteza taka będąca modyfikacją opatrunku unieruchamiającego typu Dessoulta pozwala na pełne odciążenie kończyny górnej, co może być również połączone z unieruchomieniem stawu łokciowego.

Ortezy kończyny górnej

W wybranych sytuacjach klinicznych zachodzi użycie ortez stabilizujących sztywnych z zachowaniem ruchu. Po skomplikowanych operacjach ortopedycznych barku lub łokcia, bądź też w sytuacji leczenia złamań nieoperacyjnych konieczne może być użycie ortozy z pełnym odciążeniem i odwiedzeniem ramienia.

Nazewnictwo ortez według WHO

Ortezy kończyny dolnej

FO – foot orthosis

AFO – ankle foot orthosis

KO – knee orthosis

KAFO – knee ankle foot orthosis

HO – hip orthosis

HKO – hip knee orthosis

HKAFO – hip knee ankle foot orthosis

Ortezy kończyny dolnej

Ortezy stosujemy w przypadku:

- urazów i ich powikłań
- choroby zwyrodnieniowej
- chorób reumatycznych
- schorzeń zapalnych i infekcji
- wad wrodzonych, osteoporozy, jałowych martwic kości.

Ortezy kończyny dolnej

Głównym celem ortez jest:

- poprawa stabilności stawów,
- zapobieganie ich dyskongruencji.

Osiągnięte to może zostać poprzez:

- elementy unieruchamiające,
- odciążające lub korygujące.

Ortezy kończyny dolnej

Najprostszym typem ortez stosowanym na kończyny dolne są łuski.

Dużą grupę stanowią ortez o konstrukcji szynowo - opaskowej, oraz ortez szynowe z tulejami na uda i goleń.

Ortezy kończyny dolnej

Natomiast najprostszym urządzeniem ortopedycznym odciążającym kończyny dolne są KULE ŁOKCIOWE.

W użyciu znajdują się również ortozy odciążające kończynę dolną z podparciem na guzie kulszowym albo na więzadle właściwym.

Ortezy kończyny dolnej staw skokowo-goleniowy

Stabilizatory stawu skokowego mają zwykle kształt kamaszka, często sznurowanego od przodu, z usztywnieniami bocznymi, o różnym stopniu twardości. Jest wygodna w użytkowaniu, mieści się w obuwiu, może mieć wkład żelowy, piankowy lub pneumatyczny pozwalający na regulację ciśnienia.

Ortezy kończyny dolnej staw kolanowy

Ortezy stawu kolanowego wykonane są z materiałów tekstylnych, metalu lub włókna węglowego. Ułatwiają leczenie, zapewniają dostęp do gojącej się rany, wietrzenie skóry oraz utrzymanie odpowiedniej higieny.

Ortezy kończyny dolnej staw kolanowy

Ortezy nie mogą uciskać miejsc wrażliwych stawu kolanowego, a równocześnie powinny zapewniać pełen zakres ruchów, powinny być miękkie i równocześnie elastyczne.

Ortezy kończyny dolnej staw kolanowy

Najprostsza orteza stawu kolanowego jest wykonana z materiału tekstylnego wciągana lub zapinana wzmocniona fiszbinami, dodatkowo może stabilizować rzepkę.

Ortezy kończyny dolnej staw kolanowy

Stabilizacja sztywna unieruchamiająca lub z zachowaniem ruchu stawu kolanowego - orteza zawiera szyny boczne z przegubami zawiasowymi, a całość konstrukcji obejmuje udo i goleń.

Ortezy kończyny dolnej staw kolanowy

Po cięższych urazach więzadeł
krzyżowych i pobocznych stawu
kolanowego konieczne jest używanie
ortezy z elementami usztywniającymi
mankiet udowy i goleniowy w kształcie
pierścienia ze wzmocnieniem taśmami,
szyną boczną i z regulacją kąta zgięcia.

Ortezy kończyny dolnej staw biodrowy

Po leczeniu operacyjnym złamania szyjki kości udowej, złamań przekrętarszowych lub leczeniu zachowawczym takich urazów u osób starszych w celu poprawienia stabilności stosuje się ortezę stawu biodrowego umożliwiającą regulację kąta zgięcia i wyprostu kończyny. Orteza bardzo ułatwia pielęgnację szczególnie w leczeniu zachowawczym.

Ortezy kończyny dolnej

Ortezy stosowane u dzieci w leczeniu dyspazji stawów biodrowych:

- szelki Pawlika
- poduszka Frejki
- szyna Koszli

Ortezy kończyny dolnej

Ortezy stosowane w leczeniu wrodzonych wad stóp

- Szyna Mitchella
- Szyna Denis Browna
- Buty korekcyjne typu Bebax

Nazewnictwo ortez wg WHO

Ortezy kręgosłupa

SIO - sacro iliac orthosis

LSO - lumbo sacral orthosis

TLSO - thoraco lumbo sacral orthosis

CO - cervical orthosis

CTO - cervico thoracic orthosis

CTLSO - cervico thoraco lumbo sacral orthosis

Ortezy kręgosłupa

Do ortez tułowia zaliczamy kołnierze, pasy i gorsety. Ich działanie polega na:

- ograniczeniu zakresu ruchów
- osiowym podparciu masy ciała
- biernej korekcji ustawienia określonych odcinków kręgosłupa
- wymuszeniu czynnej korekcji postawy lub wspomaganie działania mięśni brzucha

Ortezy kręgosłupa

Do ortez tułowia zaliczamy kołnierze, pasy i gorsety. Ich działanie polega na:

- ograniczeniu zakresu ruchów
- osiowym podparciu masy ciała
- biernej korekcji ustawienia określonych odcinków kręgosłupa
- wymuszeniu czynnej korekcji postawy lub wspomaganie działania mięśni brzucha

Ortezy kręgosłupa

- Bardzo dużą grupę produktów na rynku stanowią gorsety lędźwiowo-krzyżowe oraz piersiowo-lędźwiowo-krzyżowe.
- W przeszłości określane one były sznurówkami.
- Historyczne zastosowanie sznurówki u kobiet - poprawia sylwetkę poprzez zwężenie w pasie, spłaszczenie brzucha, prostowanie kręgosłupa, uwydatnienie biustu a ponadto nie pozwala na obfite jedzenie uciskając na okolice żołądka.

Ortezy kręgosłupa C0

<https://medactive24.pl>

<https://www.orteo.pl>

<https://ortezka.pl/>

Ortezy kręgosłupa CTO

<https://profitprosthetics.com/>

Ortezy kręgosłupa TLSO

Ortezy kręgosłupa CTLSO

Ortezy kręgosłupa LSO

Dziękuję